

Udruženje „Ženske studije i istraživanja“ Novi Sad Bilten 5 za period 1.6-31.12. 2021. godine

Priredile: **M. Bašaragin i S. Savić**

SADRŽAJ

Projekti u toku

Završeni projekti, štampane publikacije ŽSI (u suizdanju sa Futura publikacije) i promocije

Obeležavanje značajnih datuma za ženski pokret u Subotici

Obeležavanje jubileja žena

Škola romologije

Saradnja sa drugima u zemlji i regionu

Šesnaest dana aktivizma

Učešće na skupovima saradničkih organizacija

Projekti u toku

ŽSI kao partnerska organizacija učestvuju na projektu „Evropsko žensko sećanje“ (REWOMEN) programa Evropa za građane i građanke – Evropsko sećanje, sa 18 partnerskih organizacija iz 10 evropskih zemalja u trajanju 18 meseci (nosilac: Arvih Vojvodine, N. Sad u saradnji sa Fondacijom „Novi Sad 2021“, a finansira Evropska komisija kroz program „Evropa za građane i građanke“.

Cilj projekta je jačanje ženskih prava povećanjem vidljivosti evropske ženske istorije i razvijanje međunarodne ženske solidarnosti, uz predstavljanje istorije Pokreta za oslobođenje žena u Evropi (Women's Liberation Movement): 1960-2000.

Posle pripremnog sastanka (7-10.6, Andrevlje, N. Sad) slede radionice u 4 zemlje EU: u Berlinu, Nemačka (8-11.9, onlajn učešće *M. Bašaragin*), teme: Ženski mirovni angažman i SOS linije za žene žrtve nasilja; u Varšavi, Poljska (27-30.10, *Isidora Dekić*), teme: Dome, sltaki dome i Alternativni parlament; Atini, Grčka (1-4.12, *M. Bašaragin*), teme: Moje telo, moj izbor i Hajde da pričamo o seksizmu i seksualizaciji.

Poslednja radionica je u Ptuj, Slovenija (19-22.1.2022) sa temama: Feministička teorija i Femnistička umetnost, *M. Bašaragin*. Nakon održanih susreta sledi izložba u junu 2022. u Novom Sadu.

Završeni projekti, štampane publikacije ŽSI (u suizdanju sa Futura publikacije) i promocije

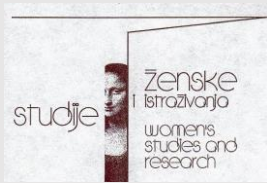
25.5.2021. Knjiga *Sonja Licht - životna priča* prir. M. Bašaragin je rezultat projekta „Znamenite Jevrejke Subotice: životna priča Sonje Licht“, finansiran od strane Saveza jevrejskih opština Srbije, Beograd, tokom 2020-2021.

(dostupna na:

http://www.zenskestudije.org.rs/pdf/knjige/sonja_licht.pdf)

9.6.2021. promocija knjige *Starost i rod u vremenu i prostoru. Šta starije žene (ne) mogu u Srbiji danas*, urednice M. Bašaragin u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine (MSUV), uz finansijsku podršku Ekumenske inicijative žena (EIŽ, Omiš). Knjiga je u čast Slobodanke Markov (1946-2021), začetnice teme o rodu i starijima u ŽSI (1998) i na master studijama ACIMSI Centra za rodne studije

Udruženje „Ženske studije i istraživanja“ Novi Sad Bilten 5 za period 1.6-31.12. 2021. godine

(2004), a sadrži 7 priloga saradnica: E. D. Bahovec, S. Savić, M. Bašaragin, S. Kojić Mladenov, S. Zajović, T. Radojević.

(dostupna na: http://www.zenskestudije.org.rs/pdf/knjige/starost_i_rod_u_vremenu_i_prostoru.pdf).

Knjiga sadrži i reprodukcije umetničkih radova akademske slikarke Jelene Bulajić. Recenzentkinje su V. Vasić i S. Milinkov.

Na promociji su pored urednice govorili: R. Dražić, suizdavač, S. Kojić Mladenov, autorka, S. Milinkov, recenzentkinja i umetnica J. Bulajić, a moderirala ju je S. Savić.

S. Savić, M. Bašaragin, S. Kojić Mladenov, S. Milinkov i R. Dražić
Foto: dokumentacija ŽSI

24.6.2021. Brošura *Prilog istoriji ženskih studija u Novom Sadu: (2020-2021)* S. Savić i M. Bašaragin, štampana u povodu 20 godina od smrti antifašistkinje Nede Božinović (1917-2001), uz finansijsku podršku Ekumenske inicijative žena (EIŽ, Omiš), promovisana je na FDK u suorganizaciji ŽUC, Beograd, ŽSI i Iz Kruga... Vojvodina, N. Sad.

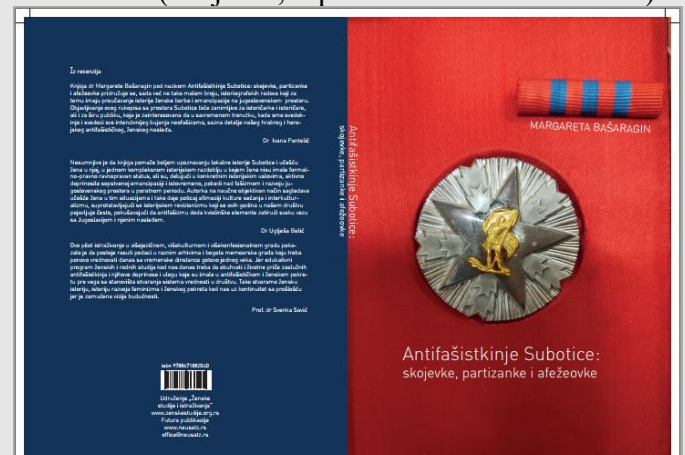
Cilj autorki je bio da daju pregled aktivnosti ŽSI tokom jedne godine u okviru četiri osnovne delatnosti (edukativne, istraživačke, izdavačke i dokumentacione).

(dostupno na: http://www.zenskestudije.org.rs/images//Prilog_istoriji_enskih_studija_u_Novom_Sadu_vreme_promene_2020_2021.pdf)

22.12.2021. Knjiga *Antifašistkinje Subotice: skojevke, partizanke i afežeovke* M. Bašaragin u Podružnici ŽSI u Subotici, štampana uz finansijsku podršku Rekonstrukcije ženski fond, Beograd (maj - decembar 2021.), recenzije: U. Belić, I. Pantelić i S. Savić.

Cilj projekta je doprinos kolektivnom znanju i sećanju na doprinose žena tokom istorije u borbi protiv fašizma i očuvanju mira, kroz istraživanje i beleženje životnih priča znamenitih antifašistkinja Subotice (skojevki, partizanki i afežeovki).

(dostupno na: http://www.zenskestudije.org.rs/images//Prilog_istoriji_enskih_studija_u_Novom_Sadu_vreme_promene_2020_2021.pdf)

Obeležavanje značajnih datuma za ženski pokret u Subotici

23.9.2021. U povodu 80 godina od osnivanja Žute kuće u Subotici, zloglasnom mučilištu tokom II sv. rata, u kojem je tokom jeseni 1941. mučeno i zlostavljano oko stotinu žena. M. Bašaragin položila venac na spomen ploču nastradalima.

M. Bašaragin
 Foto: dokumentacija ŽSI

1. oktobar: Povodom Međunarodnog dana starijih osoba, tekst „Svetski dan starih osoba i ejdzizam“ S. Savić objavljen na sajtu *Autonomija* (<https://www.autonomija.info/svenka-savic-svetski-dan-starih-osoba-i-ejdzizam.html>, 1.10.2021), a tekst „Ispovest unuke o mučnom iskustvu njene bake koja živi u subotičkom domu za stare“ M. Bašaragin na sajtu *Maglocistač* (<https://www.maglocistac.rs/drustvo/ispovest-unuke-o-mucnom-iskustvu-njene-bake-koja-zivi-u-subotickom-domu-za-stare-usamljenost-karantin-i-ogranicena-komunikacija>, 30.09.2021).

Obeležavanje jubileja žena

27.08.2021: Tekst „Profesorki Slobodanki Markov u čast“ (1945-2021) S. Savić posvećuje radu i životu dugogodišnje članice Saveta ŽSI (od 1997) i jednoj od osnivačica (2003) i koordinatorki CRS (2008–2010), ACIMSI na UNS (*Autonomija*, <https://www.autonomija.info/svenka-savic-profesorki-slobodanki-markov-u-cast.html>).

4.11.2021 „Im memoriam Vera Smiljanić (1923 - 2021)“ S. Savić odala je priznanje svojoj mentorki za izradu doktorske disertacije, redovnoj profesorki Razvojne psihologije na Odeljenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i višegodišnjoj direktorki Instituta za psihologiju.

Bila je jedna od prvih predavačica Centra za ženske studije u Beogradu gde je predavala problematiku polnih i rodnih razlika, i tako utemeljila tu vrstu istraživanja i u institucionalnom i alternativnom interdisciplinarnom prostoru.

(<http://www.zenskestudije.org.rs/aktivnosti/359-in-memoriam-vera-smiljanic-1923-2021>).

6.12.2021: Tekstom „Kako je ženski rod od *jatak*?“ S. Savić je doprinela obeležavanju godišnjice smrti Vere Veibel Tatić (1943-2020) iz sekcije Centra za antiratni otpor u Adi, koja je bila inicijatorka i organizatorka velikog broja antirratnih protesta u Adi, Potisju i šire u Vojvodini, bila je *jatakinja* mnogobrojnim (uglavnom mladim) pobunjenicima protiv rata (dezerterima, prigovaračima savesti, izbeglicama i svima ostalima koji su odbili da učestvuju u ratu), žrtvama etničkog čišćenja u Vojvodini, BiH i Hrvatskoj.

(*Autonomija*, <https://www.autonomija.info/svenka-savic-kako-je-zenski-rod-od-jatak.html>)

Vera Veibel Tatić
 Foto: Centar za antiratnu akciju Ada/ŽUC

Škola romologije

Ministarstvo prosvete je odobrilo seminar za usavršavanje nastavnika/ca osnovnih škola pod nazivom *Škola romologije*, koji obuhvata znanja iz jezika, istorije, kulture i stanovanja u romskoj zajednici kod nas i u svetu. U povodu održavanja seminara Studije poklanjaju svoja izdanja školskim bibliotekama, uglavnom na teme povezane sa romskom zajednicom. Održana su dva jednodnevna seminara (svaki po 8 sati): 1. u Rumi u OŠ „Ivo Lola Ribar“ (19.6.2021) i 2. u Pančevu u OŠ. „Borisav Petrov Braca“ (25.9.2021).

Saradnja sa drugima u zemlji i regionu

Feministički diskusioni kružok/FDK Žene u crnom (ŽUC), Beograd.

Dve ženske organizacije: ŽSI, Novi Sad i ŽUC, Beograd, pokrenule su septembra 2020. konsultativne sastanke o raznim pitanjima.

26.06.2021: 5. FDK ŽUC-a sa ŽSI i Iz Kruga... Vojvodina organizovale su u Novom Sadu sastanak: 1., „Kuda ide feminizam – ovde i sada?“, moderatorka S. Zajović. Nakon diskusije o preprekama na putu feminističkom pokretu danas, dogovoreno je bavljenje obrazovanjem žena kao bazično feminističkom pitanju svih grupa, a posebno Romkinja i Roma, i suočavanje sa prošlošću u mestima Vojvodine u kojim je takva pažnja do sada izostala (Vera Veber u Adi, ili revolucionarke u Subotici); 2. promovisana je publikacija *Neda Božinović – Kontinuitet borbe za mir i ženska prava*, koja objedinjuje 6 tekstova N. Božinović, u izdanju ŽUC, a u 2021. godini.

19.8.2021. M. Bašaragin i Isidora Dekić su u ime ŽSI učestvovala u Sarajevu na radionci projekta (u izradi): „Moja priča je važna“ koji sprovodi TPO. Na projektu saraduju lokalne partnerske organizacije iz Srbije, C. Gore, S. Makedonije i BiH, a finansira Austrijski kulturni forum, Gete institut u BiH i Francuski institut za kulturu BiH. Cilj projekta je da se čuje glas diskriminiranih mladih osoba i skrene pažnja na razne vidove nepravde sa kojima se svakodnevno suočavaju u društvu. Tom prilikom su organizatorkama, učesnicima i Jevrejskoj opštini u Sarajevu poklonjena izdanja knjiga ŽSI.

31.8.2021. U okviru programa obeležavanja Dana grada Subotice (1. septembar) upriličena je u Gradskoj biblioteci Subotice promocija knjiga M. Bašaragin: *Rod, kultura i diskurs razgovora u razredu* (2019, Fondacija ak. B. Hrabaka, VANU, N. Sad), *Znamenite Jevrejke Subotice* (2020, ŽSI i Futura pub., N. Sad) *Starost i rod u vremenu i prostoru* (2021, ŽSI i Futura pub., N. Sad).

M. Bašaragin i D. Rokvić
 Foto: dokumentacija ŽSI

Na promociji je govorila autorka, a moderirao Dragan Rokvić, direktor Gradske biblioteke Subotica.

6.9.2021. promocija knjige *Sonja Liht: životna priča* u Jevrejskoj opštini u N. Sadu. Pored autorke i Isidore Dekić, učestvovala je i moderirala promociju S. Savić. Program je pripremljen u saradnji JONS i ŽSI u povodu jevrejske Nove godine (Roš Hašana), o čemu su govorili Mirko Stark i Igor Kronaveter u ime JO. Prisutnima je autorka tom prilikom poklonila primerke knjige, a JO je priredila tradicionalno posluženje.

I. Dekić, M. Bašaragin i S. Savić
 Foto: B. Lučić

2-3.10.2021. Seminar „Diskriminacija i stereotipi u izveštavanju o ženama i starijim osobama“ realizovala je M. Bašaragin u hotelu „Zlatarski biseri“, Nova Varoš, namenjen novinarkama u suorganizaciji ŽSI i Forum žena Prijepolja, a u okviru projekta „Žene, deca i stari kroz prizmu medija – stereotipi i senzacionalističko

Udruženje „Ženske studije i istraživanja“ Novi Sad
Bilten 5
za period 1.6-31.12. 2021. godine

izveštavanje“ (finansijska podrška Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije).

Cilj seminara je da učesnici/e na konkretnim primerima medijskog izveštavanja steknu veštine prepoznavanja implicitne i eksplicitne diskriminacije po osnovi pola/roda i starosti (seksizam i ejdžizam), uz konkretna rešenja za prevazilaženje postojećeg stanja i izrade preporuke za izveštavanje o starijima, naročito starijim ženama.

M. Bašaragin je tom prilikom podelila 40-ak primeraka 5 najnovijih izdanja ŽSI.

Ljubinka Ljujić Tomašević za TV Forum intervjuisala je M. Bašaragin na temu (<https://www.youtube.com/watch?v=CS0D8w4b0gI&t=1402s>).

Učesnice/i seminara i M. Bašaragin
Foto: Forum žena Prijepolja

Šesnaest dana aktivizma

Tokom decembra 2021. ŽSI posvećuje aktivnosti ženama iz ratova, a u kontekstu 16 dana aktivizma.

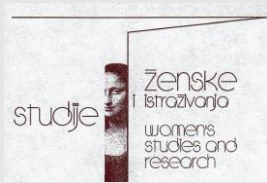
1.12.2021 promocija knjige *Život bez kompromisa za umetnost i mir. Jelena Šantić: eseji, zapisi, komentari*, Amre Latifić, izdavač Fondacija „Jelena Šantić“, Grupa 484, Istorijski arhiv Beograda, 2021. u novom prostoru Baletske škole u N. Sadu, gde su učenice i učenici, nastavnički tim doznali o ovoj znamenitoj umetnici. Promociju je moderirala S. Savić, a govorile su Marijana Prpa Fink, Irina Ljubić i Irina Subotić.

Knjiga sadrži intervjuje, kritike, eseje i teorijske tekstove o baletu i savremenoj igri, ali i planove i izveštaje o humanitarnim i mirovnim projektima, apele, komentare Jelene Šantić (1944-2000), balerine, istoričarke baleta, borkinje za mir i ljudska prava, jedinstvene među značajnim ličnostima jugoslovenskog kulturnog prostora. Tom prilikom je S. Savić poklonila 28 različitih naslova knjiga iz baleta i igre biblioteci Baletske škole u N. Sadu.

Foto: I. Subotić

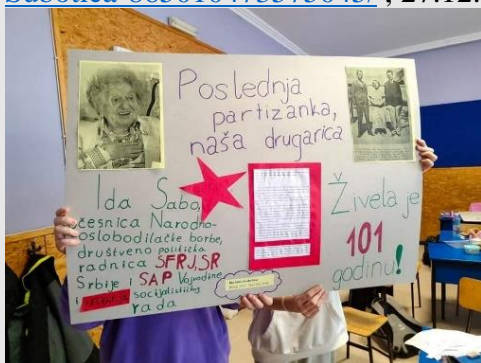
Udruženje „Ženske studije i istraživanja“ Novi Sad
Bilten 5
za period 1.6-31.12. 2021. godine

7.12.2021. promocija brošure *Pamtimo antiratni otpor: Vera Vebel Tatić i Centar za antiratnu akciju Ada* urednice S. Zajović (ŽUC, Beograd, 2021) u Crnoj kući, N. Sad. S. Savić učestvuje sa prilogom „Kako je ženski rod od jatak?“.

**Pamtimo
antiratni
otpor**
-
**Vera Vebel Tatić
i
Centar
za
antiratnu
akciju
Ada**

24. 12. 2021. M. Bašaragin je na osnovu rezultata iz objavljene knjige organizovala edukativnu izložbu „Antifašistkinje Subotice“ tokom tri nastavna časa Građanskog vaspitanja sa učenicama/ima VII razreda (ukupno 25) u osnovnoj školi u Subotici (na srpskom jeziku). Učenici/e su izrađivali/e plakate posvećenim 12 ženama obuhvaćenim knjigom i vizuelno predstavili/e detalje koje su im bili upečatljivi u vezi sa odabranim. Tako su kroz primenu istraživačkih rezultata učestvovali/e u procesu stvaranja izložbe i (na)učile kako bi to mogli/e samostalno raditi. Izložba je postavljena u kabinetu istorije u Školi i posetilo ju je preko 100 učenika/ca. Dešavanje je objavljeno na zvaničnoj fejbuk stranici škole

(<https://www.facebook.com/%C5%A0kola-Zmaj-Subotica-865010473575045/> , 27.12.2021).

Izložba „Antifašistkinje Subotice“
Foto: dokumentacija ŽSI

Učešće na skupovima koje organizuju saradničke organizacije

3.11.2021. M. Bašaragin i S. Savić održale su predavanje naslovljeno: „Naučnice iz Srbije u svetu“ na vebinaru *Naučnice za naučnice - Istraživanje nasleđa i značaja naučnica u Srbiji: metode i pristup*, u okviru projekta „Nasleđe i značaj naučnica u Srbiji“ u organizaciji Etnografskog instituta SANU/UNESCO (<https://etno-institut.co.rs/lat/konferencije/vebinar-istra%C5%BEivanje-nasle%C4%91a-i-zna%C4%8Daja-nau%C4%8Dnica-u-srbiji-metode-i-pristupi>).

18.11.2021. S. Savić govori „O stereotipima i predrasudama prema starijim ženama i kako ih promeniti“ na Završnoj konferenciji projekta „Za povećano učestvovanje starijih osoba u javnom i političkom životu“, Amity, Beograd (<https://www.amity-yu.org/2021/11/18/odrzana-završna-konferencija-za-glas-starijih-zena/>).

6.12.2021. izlaganjem S. Savić učestvuje na skupu „Akcioni planovi za rodnu ravnopravnost: izazovi i mogućnosti za univerzitet“ u suorganizaciji UNS i OEBS-a u Novom Sadu (<https://www.uns.ac.rs/index.php/vesti-2/7599-rodna-ravnopravnost-na-univerzitetima>).